

Az oroszországi „különleges hadművelet” Ukrajnával szemben az euro-transzatlanti neoliberális politikai törekvések tükrében

Absztrakt: A tanulmány a februárban kezdődött orosz – ukrán háborút az amerikai neoliberális politika keretébe ágyazva vizsgálja, amelynek célja az egy-pólusú világállam és világkormányzás kialakítása. Ennek közbülső lépcsőfoka a Páneurópai Unió, melynek létrehozásában az Európai Bizottság aktívan közreműködik. Ezt a célt szolgálja az amerikai demokrata elnöki adminisztráció és az európai uniós szervek kooperációja, amely az európai és az Oroszország nemzeti érdekekkel ellentétes. A szerző bemutatja, hogy ennek az érdekösszeütközésnek a harci területévé Ukrajna vált, amelynek következménye tárgyalás helyett amerikai résztől kiprovokált orosz agresszió lett. Ezzel összefüggésben a szerző az Európai Uniónak és egyes tagállamainak a háborúhoz való viszonyulását és az Oroszországgal szembeni büntetőszankciók hatásainak ambivalens eredményességét tárja az olvasók elé.

Kulcsszavak: Páneurópai mozgalom, migráció, világállam, agresszió, különleges hadművelet, Páneurópai Unió, migráció, különleges hadművelt, agresszió, kiprovokálás, gáz és olajembargó eskaláció, fegyverszállítás, semlegesség

Russia's "special operation" against Ukraine in the light of euro-transatlantic neo-liberal political ambitions

Abstract: This paper examines the Russia-Ukraine war that began in February 2022 in the context of US neoliberal policies aiming to create a unipolar worldstate and worldgovernance. The creation of a Pan-European Union is the intermediate step in the process. The European Commission actively participates. This goal is served by the co-optation of the US Democratic presidential administration and the EU bodies, which is contrary to European and Russian national interests. The author points out that Ukraine has become a battleground for this clash of interests, resulting in US-instigated Russian aggression instead of negotiation. In this context, the author explores the atti-

---

* Prugberger Tamás, az MTA doktora, professzor emeritus, Debreceni Egyetem, Állam- és Jogtudományi Kar, a Vajdasági Tudományos és Művészeti Akadémia tiszteletbeli tagja, Debrecen

tude of the European Union and some of its Member States to the war and the ambivalent effectiveness of the impact of punitive sanctions against Russia.

Keywords: Pan-European movement, Pan-European Union, migration, worldstate, aggression, special operation, provocation, escalation of gas and oil embargoes, neutrality

1. Az eseménytörténeti előzmények és a publicisztikai reagálások

Oroszország 2022. február 24.-én hajnalban megkezdte a „különleges hadműveletet” Ukrajnával szemben és behatolt csapataival a zömében oroszok lakta dél-keleti területeire. Közvetlen előzménye az volt, hogy az Amerikai Egyesült Államok demokrata párti vezetése a Soros György által alapított Nyílt Társadalom Alapítvány és a hozzákapcsolt NGO-k segítségével és anyagi támogatásával 2014-ben megszervezett fegyveres konfliktusokba torkollott demonstrációs hullám a kijevi Majdanon országos méreteket öltve eszkalálódott, amelynek résztvevői pénzbeli és természetbeni, valamint fegyverzeti ellátásban részesültek. A fegyveres felkeléssé, sőt forradalomná eszkalálódott helyzet miatt Ukrajna akkori elnöke, Viktor Janukovszkij – aki valamennyi Ukrajnában élő nemzeti kisebbségnek anyanyelvét hivatalos nyelvnek ismerte el, biztosítva iskoláik számára az anyanyelvi oktatást és a kulturális autonómiát — nem azt a megoldást választotta, mint 2022 tavaszán a kazahsztáni elnök, aki hasonló külföldről támogatott zavargásokat orosz fegyveres erők segítségével hívásával helyre állította a rendet, hanem Oroszországba menekült. A „Hetek” című országos közéleti hetilapban egy tárgyilagos publicisztikai írás jelent meg Surjányi Dávid tollából, aki kimutatta, hogy a 2013 novemberében kezdődött, majd forradalomná eszkalálódott kijevi Majdanon elindított demonstrációkra amerikai és európai uniós támogatással azért került sor, mert Janukovszkij állítólagos oroszbarát intézkedései „hátráltatták Ukrajna nagyobb gazdasági integrációját az Európai Unió irányába”¹(SURJÁNYI—3). E zavargások idején Moszkva a Janukovszkij-kormány védelmére katonailag nem avatkozott be, csupán a Krím félszigetet annektálta és annak túlnyomóan orosz és kisebb részt tatár lakosságát megszavaztatta, hogy Oroszországhoz, vagy Ukrajnához kívánnak tartozni. A lakosság elsöprő többséggel Oroszország mellett döntött. Ezzel egy-

---

¹ SURJÁNYI D. *Kis invázió egy nagyobb háború elkerülésére? Hetek*, 2022. február 22. szám

időben pedig Ukrajnának Oroszországgal határos keleti részén zárt közösségben élő orosz lakosság elszakadva Ukrajnától, megalakította a Donyecki és a Luhanszki Népköztársaságot, mely két szakadár állam függetlenségét Putyin elismerte és hivatalos diplomáciai kapcsolatfelvételt kezdeményezett velük. Surjányi Dávid szerint Oroszország taktikusan és diplomatikusan kívánta a két szakadár Népköztársaságot a befolyása alá vonni. Nem kívánta annektálni, hanem az ottani béke fenntartása érdekében békefenntartó orosz katonai alakulatokat kívánt küldeni e térségbe. Ezt az ukrán fél és szövetségesei sem ellenezték. 2015 februárjában a Minszki Egyezményvel létrejött a tűzszünet, amit ukrán részről az új ukrán elnök, Petro Porosenko, orosz részről Vlagyimir Putyin, míg az Európai Unió részéről az akkori német kancellár, Angela Merkel és az akkori francia elnök, Francois Hollande írt alá. Minthogy a Minszki Egyezményt egyik fél sem tartotta be és folyamatosak voltak a tűzszünetmegsértések, sor került a második Minszki Egyezményre, amelyet azonban szintén egyik fél sem tartott be, amit a háttérből mind a nyugati euro-atlanti, mind pedig az orosz föderáció szított.

Az oroszokat és Putyint részben meg lehet érteni. Ugyanis az történt, hogy a Krím félsziget és Ukrajnának az Orosz Föderációval határos orosz lakta keleti területei, vagyis Donyecket és Luanszkit magába foglaló Donbasz egészen addig, amíg Nikoláj Szergejevics Hruscsov nem lett az 1950-es évek elején a Szovjetunió főtitkára, az Orosz Szovjet Tanácsköztársasághoz tartozott mind a Krím félsziget, mind pedig Dombasz. E területeket Hruscsov mintegy kiengesztelésképpen adta át az Ukrán Szovjet Tanácsköztársaságnak, mert amikor az 1920-as és 30-as években Ukrajna pártfőtitkára volt, maradéktalanul végrehajtotta a Szovjetunió akkori főtitkárának, Sztálinnak az ukrán gazdák mezőgazdasági termékeinek rekvirálására irányuló parancsát, mert az akkori aszályos időszak miatt beállt termés kiesés miatt a csökkent mezőgazdasági termékeket részben továbbra is exportra irányították, részben pedig a gyáripari munkásság és a hadsereg ellátására fordították. Emiatt Ukrajnában katasztrofális éhínség és tömeges éhhalál állott elő. Ebben játszott szerepét kívánta jóvátenni Hruscsov az orosz lakta területek Ukrajna részére történő átengedésével, aminek akkor szinte semmi jelentősége nem volt.

Ugyanis az 1917. évi oroszországi „Nagy Októberi Szocialista Forradalmat” megelőzően a forradalom hatására kialakított szovjetköztársaságok az egységes orosz állam részét képezték. Ezek a köztársaságok amerikai hatásra jöttek létre, minthogy a radikális szociálde-

mokrata elveket valló Lev Davidovics (Bronstein) Trockij az USA-ban tartózkodott politikai menekültként, fedőfoglalkozásként szabó mesterseget folytatva, aki a demokrata bal-liberális körökben mozogva olyan tanácsokat kapott, hogy Oroszországot is az Amerikai Egyesült Államokhoz hasonló föderatív állammá kell átalakítani. Ezt Leninnel együtt valósította meg úgy, hogy azokat a népeket, amelyek az Orosz Birodalom szélein éltek, és azoknak a kormányzóságait a központi magot jelentő Oroszállammal együtt szovjet tag-népköztársaságokká alakította. Így vált látszólag önálló tagállammá, Grúzia, Kazahsztán, Üzbegisztán, Örményország, Fehéroroszország, Ukrajna és még más népességet magába foglaló korábban is az orosz birodalomhoz tartozott terület². Ez összefüggésben állt azzal az amerikai politikával, amit az USA az Első Világháború után igyekezett kialakítani Európában, amit a „Páneurópai Unió” koncepciója képviselt. Az USA felhagyva a „Monroe Elvvel”, miszerint Európa ne avatkozzon Amerika ügyeibe, Amerika viszont Európa ügyeibe, megíratta Coudenhove-Kalergivel 1925-ben Európa megreformálásáról szóló „Praktische Idealismus” című könyvet, mely szerint létre kell hozni a nemzeti államok lebontásával a Páneurópai Uniót a további háborúskodások elkerülése érdekében. A szerző szerint az I. Világháborút az Európában létező sok nemzeti állam egymással szembeni torzsalkodása váltotta ki, és annak érdekében, hogy ilyen konfliktusokra a jövőben ne kerüljön sor, el kell érni azt, hogy a nemzeti-nemzetiségi különbségek eltűnjenek és az USA-hoz hasonló, nem nemzetekben, hanem gazdaság-földrajzi területekben jelentkező államok alkossák meg az Európai Egyesült Államokat. Ennek az akkor tervbe vett közös nyelve a lengyel nyelvész, Zamenhov által megalkotott eszperantó lett volna, aminek nyelvtani alapját a Bertrand Russel és Wittgenstein által kialakított matematikai nyelvlogikai szintézis képezte volna. Annak érdekében pedig, hogy ez megvalósulhasson, és az európai államok nemzeti struktúrája szétzilálódjon, Kalergi javaslata az volt, hogy Európába elő-ázsiai és afrikai muszlim tömegeket kell betelepíteni és az így kialakuló egységessé váló társadalom képezné az Európai Egyesült Államok polgárságát³. Ezzel függ össze a napjainkban az ENSZ és az USA demokrata szárnya, valamint az Európai Unió által is

---

² SURJÁNYI D. *Kis invázió egy nagyobb háború elkerülésére?* Hetek, 2022. február 22. szám

³ PRUGBERGER T. *Európai egységesítési terv – nemzetállamok nélkül*, Kairosz Kiadó, Budapest, 2021. 19 – 25

támogatott tömeges migráció, amit ma már élén a magyar kormánnyal egyre több politikai és társadalom-gazdasági tényező kritizál, mivel a migránsok túlnyomó része a civilizált euro-transzatlanti kultúrától való nagyfokú eltérés miatt integrálhatatlan és nem is akar integrálódni. A migránsok célja ugyanis Európában és Észak-Amerikában is a civilizált társadalom szétzúzása és iszlamosítása, a társadalom bonyolult gazdasági működtetéséhez azonban halvány fogalmuk sincs⁴. A jóléti állam segélyeiből akarnak élni, ami katasztrofális társadalmi világösszeomláshoz vezet, amit nem érzékel sem a Biden-i amerikai demokrata vezetés, sem az Ursula von der Leyen által irányított európai parlamenti és bizottsági politika⁵.

Ez az erőszakos társadalom-átalakító szemlélet jelent meg a bideni adminisztráció és az Európai Unió bal-liberális vezetésének Ukrajna-politikájában. Ukrajna népessége ugyanis sohasem volt egységes. Mindig is tagolt volt. Egységes és rusz, vagyis ó-orosz a 11-12. századi kijevi fejedelemség idején volt. Ezt az államot szétzúzta a 13. századi tatár invázió. A tatárok nagy része, miként Nyugat-Európából is, visszatért Mongóliába. Akik továbbra is e területen maradtak, összeolvadtak e terület északi részén lakó lengyelekkel, észtekkel és litvánokkal, míg a délen maradtak a Krím félszigeten telepedtek le. A Krím félszigetet Nagy Katalin hódította meg és csatolta Oroszországhoz. A régóta ott élő krími tartárokat nem bántotta. Azok nyugodtan élhettek ott az oda települt oroszokkal együtt, egészen addig, míg Sztálin a II. Világháború után ki nem telepítette őket, akik azonban a rendszerváltást követően visszatelepültek. A mai Ukrajna északabbra fekvő területeit a lengyelek és a litvánok lakták be. A lengyel-litván államszövetség uralta a mostani Ukrajna középső területeit a kozákok megjelenéséig, akik a formális lengyel-litván uralom alatt megszervezték a maguk autonóm államát a Hetmanátust, amely Bohdan Hmelnickij főhetmansága idején a 15. század első harmadában formálisan a lengyel államon belül autonóm, ténylegesen azonban független ukrán kozák államként létezett⁶. Ezt követően azonban ebben az időszakban a Moszkvai Fejedelemség élén álló Kalita Iván szisztematikusan elkezdett terjeszkedni, mégpedig oly mó-

---

⁴ POKOL B. *Európa végnapjai – A demográfiai összeroppanás következményei*, Kairosz, 2011. 74 – 75, 157 – 160.

⁵ PRUGBERGER T. *Európai egységesítési terv – nemzetállamok nélkül*, Kairosz Kiadó, Budapest, 2021. 40 – 63

⁶ JEKELCSIK SZ. *Ukrajna története – Egy modern nemzet születése*, Kairosz Kiadó, Budapest, 2014. 35 – 49.

don, hogy a vele szomszédos fejedelemségeket egymás ellen ugrasztotta, amelyek, miután az egymással szembeni harcban legyengültek, területeiket elfoglalta. Utódai is ezt a politikát folytatták, ideértve Nagy Péter édesapját Alexej Mihajlovics cárt, aki Lengyelországtól szerezte meg Oroszországnak Ukrajnát⁷. Ugyanezt a politikát folytatta Nagy Péter és Nagy Katalin is. Ukrajna dél-keleti területeinek, így a Krímnek is az elfoglalása az ő nevükhöz fűződik. Ők voltak azok, akik egymás ellen uszították Dániát és Svédországot és a közöttük folyó ellenségeskedés és háború több mint egy emberöltőn keresztül tartott, mígnem nagy Katalin uralkodása idején rá nem jöttek, hogy az orosz politika szándéka, mindkettőjüknek az annektálása és ezért gyorsan kibékültek. Mikor ezt Nagy Katalin megtudta, örjögött és sírógörcsöt kapott, írja Marx „Az angol titkos diplomácia története” című munkájában⁸. Ha Dániát és Svédországot nem is, azonban a mai Ukrajna területén élő e soknemzetiségű népeket sikerült annektálnia és megalapítania Szevasztopolt az akkori orosz Birodalom délnyugat-európai kulcsfontosságú kereskedő-, és kikötővárosát, valamint még több kulcsfontosságú települést⁹.

Mind ebből kitűnik, hogy *Ukrajna nem egynemzetiségű, hanem olyan soknemzetiségű állam, mint amilyen az első világháborút megelőzően az Osztrák-Magyar Monarchia volt.* Ennek szétrobbantása és egymással veszekedő mesterséges államalakulatok létrehozása az első világháborút lezáró békekötésekkel azt célozta, hogy e soknemzetiségű fél lábbon álló államok ne tudjanak egy olyan közép-európai piacot létrehozni, ami versenyképes lenne a nyugat-európai és az amerikai piacokkal. Ez állt összhangban a Kalergi-féle páneurópai uniós tervvel, amit egy újabb háború, a közép-európai kis nemzetek egymásnak esésével összefüggő háborús anarchia kikényszeríti majd az Amerikai Egyesült Államokhoz hasonló alakulatok kialakulását Európában. A két világháború között az egyik totális államalakulati kísérlet a centrálisan irányított nemzeti szocialista Németország, míg a másik az internacionális szocialista Szovjetunió volt. Ma már látható, hogy az első az államföde-

---

⁷ SEMBRATOVICZ R. *Das Zentrum im Kampfe mit der Zivilisation* Neues Frankfurter Verlag, 1909. 26.

⁸ MARX K. és RJAZANOV D. Boriszovics, *A titkos diplomáciáról.* Kossuth Kiadó, Budapest, 1990. I. rész: Marx: *Leleplezések a XVIII. századi titkos diplomácia történetéről*; II. rész: Rjazanov: *Karl Marx Oroszország európai hegemoniájának eredetéről.*

⁹ PRUGBERGER T. *Az orosz-ukrán háború neuralgikus kérdései* 3. Valóság, 2022/9. szám.

ráció nélküli centrális irányítású monolit államiság, míg az utóbbi az USA-hoz hasonló formális államföderációs jellegű, valóságban azonban szintén centrális tartalmú megoldás volt, kiagyalva a két angolszász államalakulat, az USA és az Egyesült Királyság részéről. Erre utal, hogy sem az USA, sem a Brit Birodalom nem segítette komolyabb módon az oroszországi forradalom idején a mensevik fehéreket, hogy a bolsevik vörösöket legyőzzék, sőt, miként már szó volt róla, Trockij Leninnel együtt a monolit orosz birodalmat föderatív államalakulattá alakította át.

A II. világháború lezáródásával a kísérletet tovább folytatta az USA Kelet-, és Közép-Európában a Szovjetunió és a Varsói Szerződés államainak a tudta nélkül, lényegében ott is az internacionális formális föderáció működését vizsgálva, míg Nyugat-Európában a valóságban is autonóm tartományokra osztott Német Szövetségi Köztársaságban, amelyhez hasonlóvá igyekezett tenni körültekintő türelmes politikájával Nyugat-Európa többi, nem föderatív államalakulatát is azzal, hogy a magasabb területi egységeiknek korlátozott autonómiát, önkormányzatot biztosítsanak. Ez Nyugat-Európában nagyjából sikerrel is járt, sőt az Európai Unió ezt a régiók megteremtésével általánossá is tette. Ez a folyamat Magyarországon is elindult¹⁰.

Valahogy ilyen formában kívánta föderalizálni az USA és az Európai Unió is Ukrajnát, ahol azonban a kormányzóságoknak nincsenek önkormányzati jogosítványaik, hanem „de iure” is csak a centrális közigazgatás területi egységei. Emellett hihetetlenül erős bennük a sovinszta nacionalizmus és azon belül is az oroszgyűlölet, ami megmutatkozott a II. Világháború idején is, amikor nacionalista milíciák álltak Ukrajnában a németek oldalára, és harcoltak a Szovjetunió ellen. Ezeknek az utódai beintegrálódtak a mostani ukrán hadseregbe is, mint amilyen az Azov zászlóalj is¹¹. A II. Világháború befejeztével, Európa Szovjetek által megszállt területein szisztematikusan keresték és összefogdosták azokat az ukránokat, akik a németek oldalán harcoltak és a vasmegeyi Celldömölk melletti mezőn létesített számukra a Magyarországot megszálló szovjet katonai parancsnokság koncentrációs táborát, ahonnan visszaszállították őket a Szovjetunióba, hadbíróság elé állítva és kivégezve őket.

---

¹⁰ PRUGBERGER T., *Az autonómia időszerűsége és jelentősége. Valóság* 2010/11. 78–84, 89–95.

¹¹ SURJÁNYI D., *Kis invázió egy nagyobb háború elkerülésére? Hetek*, 2022. február 22. szám 3.

2. A Szovjetunió megszűnését követő euro-transzatlanti beavatkozási kísérletek az orosz belügyekbe

Az 1990. évi rendszerváltással és a Szovjetunió széthullásával az USA Nyugat-Európa államai irányában a korábbi toleráns piacgazdasági politikája megváltozott és a nyugat-európai államok jóléti piacgazdasági rendszerének, a welfare society minél előbbi felszámolására törekedett, amit nem volt nehéz elérni, mivel ők is a bukott szocialista rendszerben a Szovjetunióval együtt egzisztált állami tulajdonú és irányítású vállalatokat, valamint piacukat megszerezni kívánták a privatizációval, a deregulációval és a decentralizációval. Ez kiterjedt a Szovjetunióból Független Államok Közösségévé (FÁK) alakult új államalakulatra is, aminek rövid ideig Gorbacsov lett az elnöke. Gorbacsovval az USA rendszerváltáskori külügyminisztere megállapodottabban, hogy a NATO nem terjeszkedik tovább és érintetlenül hagyja a volt Varsói Szerződés országai területeit, amely semleges zónát jelentene. Gorbacsovot megítélésem szerint a nyugati hatalmak segítségével az ortodox szovjetek általi átmeneti elrablásával és a moszkvai főpolgármester Jelcin felléptetésével a FÁK elnöki székébe történt átmeneti visszaültetésével, majd nyugati támogatással történt leváltásával és Jelcinnek a FÁK elnöki székbe ültetésével elfelejtődött a Gorbacsov és az amerikai külügyminiszter által létesült és Régen által is jóváhagyott megállapodás¹². Elkezdődött a gyenge jellemű és alkoholista Jelcinnek a nyugati hatalmak részéről bábfiguraként való rángatása és privatizáció címén Oroszország, és a FÁK országai gazdasági létesítményeinek a kiárusítása, valamint a nyugati államok gazdaságpolitikai tényezőivel összefonódott oligarchiák hatalomra kerülése. Oroszország a vezető nyugati tőkés gazdaságpolitika tényezőinek martaléka lett, anarchiába süllyedve. Ezen a helyzeten a hatalom fokozatos megszerzésével végül úrrá lett Vlagyimir Putyin, aki Gorbacsovhoz hasonlóan a KGB-ből került a szovjet-orosz állam legfelső hatalmi körébe. Putyinnak Oroszország elnökévé válásával megszűnt, vagy legalább is nagyon korlátozottá vált az USA és az EU, valamint a nyugati tőke befolyása, uralmi helyzete. Ezért az USA expanziós politikája ezt követően a FÁK marginális tagállamai

---

¹² LÓRÁNT K. *Mit ígértek Gorbacsovnak? Magyar Hírlap* 2022. március 22. szám 9. FRICZ T. *Ilyen (is) lehet a világ 2030-ban. Magyar Nemzet*, 2022. augusztus 30. szám 10.

felé irányult, így Georgia, Bjeloruszija és Ukrajna felé. Bjeloruszijában nem járt sikerrel az ukrainaihoz hasonló amerikai fellépés. Georgiában az történt, ami várhatóan Ukrajnában is történni fog, hogy az oroszok által lakott terület harcok árán végül is Oroszországhoz kerül.

3. Az amerikai, valamint a nyugat-európai gazdaságpolitika behatolása és térnyerése Ukrajnában

Mivel Putyinnak sikerült az Oroszországba behatoló nyugat-európai és a transzatlanti tőkét és gazdaságpolitikát kiszolgáló Jelcint a hatalomból kiszorítania és ezáltal jelentősen lekorlátozni a nyugati gazdasági és gazdaságpolitikai befolyást, ezért az USA és az Európai Unió gazdaságpolitikája Ukrajna irányába koncentrált. Ebben gazdasági szempontból közrehatott az is, hogy Ukrajnának a mezőgazdasági talaja (feketeföld) kiváló a mezőgazdasági növénytermesztés és így mind az élelmiszer, mind pedig a takarmányexport számára a belföldi igények kielégítésén túlmenően. Ezen kívül még gazdasági szempontból közrejátszott az is, hogy a szovjet időszak politikája – nem tudni milyen okból -- jelentős gyáripárt telepített az ukrainai területeken. Ennél fogva az ukrán gyáripár, valamint kereskedelem privatizációja az amerikai és a nyugat-európai tőke számára komoly lehetőségeket biztosított. Ezért igyekezett a nyugat-európai és a transzatlanti tőke minél gyorsabban a maga javára integrálni és átalakítani Ukrajna gazdasági szerkezetét. Minthogy ezt a Janukovszkij kormány gazdasági intézkedései bizonyos fokig akadályozták, mint pl. a termőföldforgalom külföldiek irányába történő korlátozásával, került sor 2013-ban Soros György Nyílt Társadalom Alapítványának és a hozzá tartozó NGO-k, valamint az Európai Unió támogatásával a kijevi Majdanon kirobbant demonstrációra, amely puccsá és polgárháborúvá szélesedett. Az euro-transzatlanti befolyás hatására az újonnan kijelölt és megválasztott Petro Porosenko elnök tekintély alapú és nacionalista kormányzást vezetett be, hatályon kívül helyezve azt a Janukovszkij által bevezetett nagyon konstruktív nyelvtörvényt, miszerint valamennyi Ukrajnában létező kisebbség nyelve a ruszin kivételével hivatalos nyelvvé vált és minden ukrán állampolgárnak lehetővé vált, hogy a saját nemzeti nyelvén folytathassa iskolai tanulmányait egészen a felső szintig. Janukovszkij elnöksége idején minden nemzetiség számára biztosítva voltak a kollektív jogok és érvényesült a nemzetiségi autonómia. Mindezt Petro Porosenko eltörölte, a nemzetiségek nyelvén történő oktatást az új oktatási törvény csak az

alsó tagozatban biztosítja, a felsőbb tagozaton és középiskolai, valamint felsőoktatási szinten az oktatás csak ukrán nyelven folyhat, amelyen Zelenszkij elnöksége sem változtatott. A nemzetiségekkel szembeni diszkrimináció következetesen fennáll, ami az orosz ajkú lakossággal szemben az átlagosnál is erősebb, nem egyszer az orosz ajkúakat létükben is fenyegetik, amiben több alkalommal részesült a kárpátaljai magyar kisebbség is. Petro Porosenko nacionalista, fasizoid diktatúrája miatt általános jelleggel népszerűtlenné vált és ezért a következő választásokon a vele szemben fellépő Zelenszkij minden téren gyökeres változtatásokat ígérve bizalmat kapott¹³. Ennek ellenére semmi sem változott.

Andrej Buzarov ukrán politikai elemző írja, hogy az ukrán-magyar viszonyban 2017 előtt sem gazdasági, sem politikai, sem üzleti szempontból nem álltak fenn problémák. Sőt „Magyarország aktív lobbistája volt Ukrajna érdekeinek az EU-ban” (Buzarov, 26.). Ezen kívül Magyarország Ukrajnát kisegítette energia szűkössége idején energiaátadással, valamint orvosi műszerekkel és gyógyszerekkel, amikor szűkössége volt rá. 2017-ben romlott meg a két ország viszonya, amikor a már említett drasztikus nemzetiségi nyelvhasználat korlátozásával járt oktatási törvényt Porosenko bevezette és amit Zelenszkij sem helyezett határon kívül. Sőt, az emiatt tiltakozó Ukrajnai Magyar Szövetség elnökét megfenyegették, a lakásán pedig házkutatást tartottak. Még keményebb inzultusok érték az orosz nyelvű lakosságot. A két szakadár köztársaságban élők életét keserítették meg az ez év február végi orosz „különleges hadművelet” megkezdése előtt a Minszki Egyezményekben szereplő tűzszünet sorozatos megsértése, valamint az Ukrajnának a két szakadár köztársaság területén kívül élő oroszokra is kiterjedő sorozatos zaklatások és megfélemlítések. Zelenszkijnek egyre antidemokratikusabbá és nacionalistábbá váló vezetési stílusa és oroszellenessége, valamint az USA demokrata párti vezetése részéről az oroszokkal szembeni egyre agresszívabbá váló fellépése vezetett a mostani kenyértöréshez. Informális szinten az USA elnöke és Putyin között folytak tárgyalások, amelyek azonban eredményre nem vezettek. Kifulladások, megbeszélések egymás kölcsönös sértegetésében. Érdemi tárgyalásokra

---

¹³ KESKENY E., *A magyar ukrán kapcsolatok javulásának esélyei*. In: Ukrajna az elnökválasztások után/Ukraina pizsljaprezidenszkivboriv. 39, etc. o. (magyarul), 37. etc. p. (ukránul). STIER G. *A remény elnöke*. In: Ukrajna elnökválasztás után/Ukraina pizsljaprezidenszkivboriv. 75 – 78 (magyarul), 35-44. (ukránul).

csupán az orosz és az amerikai külügyminiszter között került sor, amelyek azonban semmi eredményre nem vezettek. Ezért a tárgyalások megszakadtak, mégpedig a hírek szerint amiatt, hogy a két fél által a tárgyalás időpontjában és helyszínében megállapodott tárgyalásra az orosz külügyminiszter elment, azonban az amerikai nem. Mikor emiatt telefonon felhívták az amerikai külügyminisztert, a meg nem erősített hírek szerint egyértelműen tudatta az érdeklődőkkel, hogy a tárgyalásokra azért nem ment el és nem is szándékozik tárgyalni az oroszokkal, mivel egy megállapodást sem tartanak be. E magatartásra és kijelentésre lépte át az orosz hadsereg az ukrán határt annak érdekében, hogy az oroszok lakta ama területeket, amelyeket Hrucsov quasi kiengesztelés-képpen Ukrajnának odaajándékozott, az Orosz Föderációhoz csatolja. Egyes álláspontok szerint a Biden-i politika ezt várta és ezt is akarta elérni és ki is provokálta azért, hogy Putyint és Oroszországot agresszorként mutassa be a világnak.

4. Az orosz-ukrán háború kitörése, indítékai, következményei és reflexiója a publicisztikában

Erre utal, hogy már előtte hetekkel riogatta a közvéleményt, hogy az oroszok háborúra készülnek és velük nem lehetett tárgyalni. Amerika, pontosan a Biden-i adminisztráció tárgyalási igénye arra irányult, hogy Putyin adja vissza a nagy többségben oroszok lakta Krím félszigetet és törődjön bele abba, hogy a szintén orosz ajkú két „népköz-társaság” továbbra is az ukrainai orosz ajkú lakosságot negatívan megkülönböztető Ukrajna szuverenitása alatt maradjon. Ugyanakkor az USA részéről fel sem merült tárgyalási témaként az Ukrajnában élő orosz lakosság nemzeti kollektív alapjogainak a szavatolása. Ismert egy olyan hivatalosan meg nem erősített vélemény, hogy Jelenszkij az orosz betörést követően azonnal felhívta az izraeli miniszterelnököt, Benjámín Netanjahut, tanácsot kérve, hogy mit csináljon. A tanács állítólag az volt, hogy ne vegye fel a harcot, hanem azonnal kezdjen tárgyalásokat az oroszokkal. Eme bölcs tanács helyett –minden valószínűség szerint amerikai utasításra—fegyvert fogott és elkezdődött az a mára kiszélesedett háború, amelyben települések, létfontosságú gyárak és közszolgál-

tatási üzemek váltak romhalmazzá, a lakosságnak és a harcoló katonaságnak pedig nem jelentéktelen része elpusztult¹⁴.

Agresszornak bélyegezve Oroszországot az USA, formális módon igényli az Európai Uniótól és az Unión keresztül tagállamaitól, hogy egyre kiterjedtebb és nagyobb méretű szankciókat alkalmazzon Oroszországgal szemben. Központi témát jelentett ebben az olaj és a gázembargó. Amerikának ugyanis az a célja, hogy Európa teljesen váljon le az oroszországi gáz-, és kőolajbeszerzésekről és az USA-tól történő palagáz és kőolajbeszerzésre térjen át. Ez különösen a közép-, és kelet-európai volt szovjet csatlós országokat érinti hátrányosan, mert amikor az 1970-es években áttértek az izolált településenként történő gázelőállításról és gázszolgáltatásról az egységes földgázbeszerzésre, ami az oroszországi gázmezőkről történt és történik azóta is és ennek megfelelően épült ki az északi és a déli gázvezeték és annak csőrendszerre is. Ugyanígy ennek a szállítási igényei szerint létesültek a gáztartályok és azok gázbefogadó nyílásai, amiket mind át kellene alakítani, ha áttérés történne az oroszországi gáznál jóval drágább és rosszabb minőségű amerikai palagáz beszerzésre, amit az USA felajánl. Amerikai nyomásra ezt az Európai Unió elfogadta – amely alól kivételt átmenetileg csak Magyarország tudott kiharcolni magának--, azon felül, hogy a gáz ára is lényegesen drágább, hőértéke pedig alacsonyabb lett. Ezen kívül a szállítási költségek is jelentősen megemelkedtek, mivel a korábban Ukrajnán keresztül a jóval rövidebb csővezetéken keresztül történt Kelet-Európából Közép-, és Nyugat-Európába a gázleszállítás, most az embargó, valamint az amerikai-ukrán közreműködéssel történt Északi Tenger alatti gázvezeték berobbanása¹⁵ miatt többszörösen hosszabb tengeri úton hajón érkezik a gáz Amerikából Északnyugat-Európába, elsősorban Németországba. Hasonló a helyzet a kőolajjal is¹⁶. Nem véletlen, hogy a 2022 áprilisi magyar parlamenti választások előtt a Bideni neoliberais politika ügynökeként a magyar ellenzék--élén Gyurcsány-nal és Márki Zay Péterrel—a rezsicsökkentés fenntartás felszámolása mellett kampányoltak tudván, hogyha ők nyertek volna, az energiaárak jelentős megemelésére került volna sor. A magyar gazdaságpolitikai publicisztikában ugyanis Boross Imre közgazdász jól rátapintott a lé-

---

¹⁴ BOROS I., *Háború, szankciók, veszteségek, új világrend. Magyar Hírlap* 2022. április 26. szám 7.

¹⁵ *Magyar Nemzet*, 2023. február 10. szám (Szerkesztőségi cikk)

¹⁶ BOROS I., *Nyugat és az orosz birodalom. Magyar Hírlap*, 2022. február 17. szám 8.

nyegre. Szerinte ugyanis Amerika, amit csak lehet, mindent el akar adni Európának, függetlenül attól, hogy szüksége van rá, vagy nem, és lehetőleg minél drágábban¹⁷. Ez vonatkozik a földgázon kívül a kőolajra is. Sőt, ezen túlmenően az ENSZ-el és a NATO-val együtt arra vette rá a Biden adminisztráció informális módon az Európai Bizottságot, hogy hallgatólagosan vegye tudomásul azt, miszerint egyes tagállamai ugyancsak informális amerikai ösztönzésre Ukrajnának fegyvereket gyártanak és szállítanak, valamint kormányaik fegyverszállítmányokat engednek át. Ez ma már egyértelmű informális követelményként jelentkezik az USA és az Európai Unió részéről a tagállamok felé. Hogy a Biden adminisztráció készülődött erre a háborúra, mutatja az is, hogy azonnal megtörténtek a fegyverszállítások. Ugyanis Putyin azzal számolt, hogy egy gyors lerohanással és legkisebb emberáldozattal, valamint minimális infrastrukturális veszteséggel elfoglalhatja Ukrajnának az orosz enklávéhoz tartozó azokat a területeit, amelyek a lakosság beleegyezése nélkül kerültek Ukrajnához és amelyek az ukrán hatalom részéről negatív elbánásban részesülnek.

Abban, hogy a harcok ilyen mértékűvé váltak Biden és szűkebb körének ottani érdekeltségeinek tudható be, mivel az ukrán földgáz-, és kőolaj-kitermelésben, valamint a gyáripar egyes kulcsfontosságú szektoraiban jelentős részesedései vannak, ezen kívül pedig a földforgalmi korlátozásoknak a Zelenszkij-rezsim részéről történt eltörlésével a becslések szerint Ukrajna jó minőségű termőföldjeinek több mint kétharmada amerikai tulajdonba került. Ebből állt elő az a komoly probléma, hogy az európainál gyengébb minőségű, GMO-kezelt ukrán gabona, amely korábban Afrika gabonával szükösen ellátott régióba ment, most minden nemzetközi megállapodást megszegve azzal az indokkal, hogy Oroszország gátolja az ukrán gabonának a Fekete Tengeren keresztül történő Afrikába szállítását, Európát árasztja el alacsony áron vele, tönkre téve a gabonát termelő európai gazdákat, beleértve a magyarokat is. Lengyelország, Magyarország és Szlovákia erélyes fellépésének hatására átmenetileg 2023. szeptember 15-ig európai behozatali tilalmat rendelt el az Európai Bizottság, amelyet eme államok más uniós országok által is támogatva nem volt hajlandó meghosszabbítani. Ezért ezen államok – beleértve Magyarországot is – az embargót az ukrán gabonával szemben határozatlan időre nemzeti hatáskörben hosszabbították meg, ami miatt Ukrajna beperelte Magyarországot és Lengyelországot,

---

¹⁷ BOROS I. *Nyugat és az orosz birodalom. Magyar Hírlap*, 2022. február 17. szám 8.

amit nyilván amerikai nyomásra tett, mivel a már említettek szerint az ukrán termőföldek amerikai multinacionális vállalkozások tulajdonába került és így az ő érdekük a kis szállítási költségeket tartalmazó ukrainai gabonadömping Európa államaiba¹⁸.

Az orosz-ukrán háborút tárgyaló gazdaságpszociológiai publicisztikában Lóránt Károly, Szerencsés Károly, Boross Imre és Surjányi Dávid egyaránt felvetik azt a reálisnak mondható helyzetet, hogy Putyin határozottan fellépett mind az ukrán, mind az amerikai elnöki adminisztrációnál a NATO katonai és a nyugati gazdaságpolitika, valamint a nyugati tőke ukrainai terjeszkedése, és az orosz enklávéval szembeni visszaélései miatt. Minthogy mindez eredménytelen maradt, vonult be Oroszország Kelet-Ukrajnába, amit a Krímhez hasonlóan Oroszországhoz csatolni kíván. Az itt említett szerzők mindegyike úgy véli, hogy ez Putyin részéről egy „kis invázió lett volna”, nem pedig egy nagy háború, amit viszont Zelenszkij és az informális módon az USA részéről megszervezett azok a fegyverszállítások és fegyverlegyártások, amelyeket az amerikai és az európai „magángazdaság” az orosz agresszió miatti felháborodás és a saját „közbiztonsága” miatt teljesít, részben Ukrajnával érzett szolidaritásból, részben prevenciószempontokból szükségesnek tart.

Az USA és Ukrajna részéről elterjesztésre került az a nézet, hogy e háborút Putyin azért indította meg, hogy visszaszerezze mindazon területeket, amelyekkel Oroszország ténylegesen a szovjet időkben rendelkezett, és amelyeket Skandináviában is megszerezni kívánt volna. Ennek tudható be, hogy Svédország és Finnország a balti államokhoz hasonló NATO tagságra aspirál és Lengyelországgal együtt jelentős szerepet vállalnak informális szervezéssel az Ukrajna részére történő fegyverszállításokban. Az itt említett szerzők, de különösen Lóránt Károly gyanítják, hogy van alapjuk azoknak az orosz híreszteléseknek, miszerint a háborúban – minthogy az az oroszok által lakott területen folyik –, az ukrán hadsereg a lakosságot pajzsként és túszként használja. Ilyen túszedési akcióként állítják be az oroszok azt a jelenséget, hogy Mariupolban az AZOFTAL acélmű és Szeverodonyeckben az AZOT nevű vegyipari üzem pincelabirintusában, ahová az ukrán katonák és a velük együtt harcoló külföldi zsoldosok fészkeltek be magukat, a velük együtt ott tartózkodó lakosság nem önként menekült oda fedezékként, hanem az ukrán harcosok és zsoldosaik (AZOV hadtest) terel-

---

¹⁸ *Magyar Nemzet*, 2023. szept. 27. szám Szerkesztőségi cikk.

ték be őket kényszerrel, hogy túszként lehessen felhasználni őket. A hivatalos transzatlanti sajtó Szerencsés Károly történész szerint e kérdésekben az ukrán haditudósítás dezinformál és egyben utal olyan hitelesnek tartható és felvételekkel alátámasztott amerikai tudósításokra, miszerint „orosz hadifoglyokat lönek le ukrán katonák és az ukrán tüzérség lövi rommá a keleti városokat”¹⁹.

Mindez inkább hihető, mint Zelenszkijéknek az az állítása. miszerint az oroszok hadfogolyként szállítják Oroszországba a civil lakosságot²⁰ Lóránt Károllyal együtt magam is úgy látom, hogy nem az ukrán, hanem az orosz beállításnak van igaza, egyszerűen azért, mert Dombaszék, vagyis Kelet-Ukrajna lakossága nem ukrán, hanem orosz, az ukrán politika pedig a szokásos etnikai tisztogatásból is igyekszik ritkítani az orosz lakosságot, mert e területet meg akarja tartani és nem kívánja átadni Oroszországnak. Erre utal az is, hogy az AZOFTAL-i acélműből az AZOV hadtest és az ukrán katonák csak azt követően voltak hajlandók kiengedni a pince labirintusból orosz követelésre az ott tartózkodott civilek tömegeit, amikor már kilátástalanná vált minden védekezés²¹. Ezért fenntartással indokolt kezelni Zelenszkijnek azt a bejelentését, hogy a szeptember első felében végrehajtott sikeres ukrán ellentámadások során a visszafoglalt területeken feltárt tömegsírokba könnyen lehet, hogy olyan oroszok fekszenek, akik a visszafoglaló ukránok bosszújának lehettek áldozatai. Ezért könnyen megeshet, hogy Zelenszkij által felállítani igényelt külön bíróság nem olyan tényállást állapít meg, amit Zelenszkij elvárna. Mindenesetre, ha e háborúval kapcsolatos jogsértések bírósági vizsgálatára és ítéletek hozatalára kerülne sor, minden valószínűség szerint mindkét oldalt terhelné komoly felelősség. Ezért komoly jelentősége van annak, ha egy ilyen bíróság felállításra kerülne, mind annak tagjai, mind pedig a vádat képviselők tárgyi-lagos szemléletű nagy tudású jogtudósok legyenek.

---

¹⁹ SZERENCSEK K., *Orosz világ. Magyar Hírlap*, 2022. április 16. szám; 7.

²⁰ UO.; LÓRÁNT K., *Kik az ellenfelek Ukrajnában? Magyar Hírlap* 2022. március 29. szám 9.

²¹ LÓRÁNT K., *Kik az ellenfelek Ukrajnában? Magyar Hírlap* 2022. március 29. szám 9.; PRUGBERGER T., *Az orosz-ukrán háború neuralgikus kérdései. Valóság*, 2022/9. szám 8.

5. A magyar politika viszonyulása a háborúhoz és az európai uniós szankciókhoz

Mínthogy a helyzet teljesen zavaros, nagyon helytálló a magyar miniszterelnöknek, Orbán Vikornak és kormányának az a tartózkodó álláspontja, mely arra irányul, hogy Magyarországnak ki kell maradnia ebből a háborúból és semmilyen formában nem szabad még közvetett módon is bele keverednie. Ennek figyelembevételével Magyarország nem hajlandó még a magángazdasági szférában sem lehetővé tenni az Ukrajnában harcoló felek számára sem fegyverszállítást, sem pedig fegyver-előállítását. Nem tesz lehetővé semmiféle szabadcsapat szervezést és átvonulást Ukrajnába Magyarország területéről. Viszont a háború elől menekülő és a Magyarországra jövő ukrainai civil lakosságot minden vonatkozásban segíti. Biztosít részére ellátást, élelmiszert, ruházatot és elszállásolást, a tartósan maradni szándékozóknek pedig letelepedést és munkát, gyermekeiknek pedig az ellátáson felül pedig iskola-rendszerű képzést biztosít. Ezen kívül a Kárpátalján maradt magyarságot külön segítyezi élelmiszer-, ruha-, és gyógyszer szállítványokkal és elosztással.

Ugyanakkor a magyar lakosság és a magyar gazdaság érdekeit tekintetbe véve következetesen elutasítja és nem hajlandó arról az Európai Unióval tárgyalni, hogy kövesse az Európai Uniónak a gáz- és kőolajembargóját és kapcsolódjon le az oroszországi gáz-, és kőolajszállításról, valamint kövesse az Európai Unió által megállapításra kerülő Oroszország irányában megállapításra kerülő gázár-maximálást, az ún. „gázsapkát”, amelyet, ha az Európai Unió bevezetne és amelyet valamelyik tagja követne, az soha többé Oroszországtól nem kapna gázt, közölte a GAZPROM²². Oroszország már most is az embargók miatt háromszorosan drágább áron adja a gázt és a kőolajat mint a szankciók előtt és jóval kisebb mennyiségben. Ez is okozza az amerikai palagáz szállításon kívül az Európai Unióban, sőt az Unión kívüli államokban is az inflációt, amiből fakadó drágulás minden termékre begyűrűződik. Emiatt minden évben nehéz télre készülnek az európai vezetők²³. A magyar pénzügyminiszternek, Varga Mihálynak az elemzése reálisan mutatja ki, hogy a szankciók okozta nagyfokú infláció és energiahiány Európát

---

²² *Magyar Nemzet* 2022. szeptember 12. szám 13.

²³ ÖRI M., *Nehéz télre készülnek az európai vezetők. Magyar Hírlap*, 2022. június 25. szám 6.; Interjú Lentner Csabával. *Magyar Hírlap*, 2022. június 28. 4

„könnyen térdre kényszerítheti”²⁴. Ezért van a háborúval kapcsolatos magyar semlegesség és az, hogy Magyarország nem hajlandó a gázembargóban részt venni, az ország a gázszállítások terén a Gazprom részéről eddig pozitív elbírálásban részesült. Ezért helytállóan állapítja meg Lentner Csaba, hogy Magyarországnak érdeke az Oroszországgal fenn tartott jó kapcsolat folytatása²⁵. A magyar miniszterelnök, Orbán Viktor és külgazdasági és külügyminisztere, Szíjártó Péter a kialakult helyzetet elemezve egyértelművé tették, hogy az eddigi embargók az Európai Unió országait sújtották és károsították meg, nem pedig Oroszországot. Oroszország ugyanis gáz-, és kőolaj-értékesítési piacát a nagyobb felvevő kínai kereslet felé irányította át. Ennél fogva az Európai Unió embargói a tagállamok gazdaságát jóval nagyobb mértékben károsították meg, mint az oroszokét. Ezt Orbán Viktor a legmagasabb rangú szerbiai állami kitüntetésének átvételekor 2022. szeptember 16.-án tartott köszönőbeszédében egyértelműen bizonyossá tette. Ezzel teljesen szemben áll Ursula von der Leyen minden megalapozás nélküli dilettáns populista és ugyancsak ezzel egyidőben elhangzott évertékelő beszéde, amelyben a való helyzettel szemben bejelentette, hogy az embargók sikeresek és Oroszország térdre kényszerült. E valósággal teljesen ellentétes nyilatkozatával szemben a szankciók a legkevésbé Oroszországot, hanem az Európai Unió országait sújtották, háború pedig folyik és valószínűleg az amerikai demokrata politika józanabb irányvonala is tudja a történelemből –csak Ursula von der Leyen és az Európai Unió héjái nem—hogy Oroszországot térdre kényszeríteni nem lehet, különösen a jelenlegi helyzetben, amikor Kína is mellette áll. Minden bizonnyal az fog bekövetkezni, amit Henry Kissinger is felvetett, hogy a vége az lesz, hogy az egyenlő erőviszonyok következtében az USA kénytelen lesz az oroszokkal tárgyalni és ennek alapján Ukrajna is kénytelen lesz az oroszok lakta kelet-ukrajnai területeket átadni és a Krím félszigetről véglegesen lemondani. Trumpnak is ez az álláspontja.

Erre irányuló tárgyalás elindítást javasolt Kissinger is az ez évi Davosi Közgazdasági Világkonferencián (Öri—6.). Minden bizonnyal ez fog bekövetkezni, és valószínű, hogy ezzel a jelenlegi demokrata amerikai elnöki vezetés is tisztában van, de addig akarja húzni a hábo-

---

²⁴ VARGA M., *Európát térdre kényszerítheti a szankciók okozta brutális infláció és energiahiány*. Magyar Nemzet szeptember 12. szám 13.

²⁵ JOZÓ A., *Nemzetgazdasági érdek az Oroszországgal fenn tartott gazdasági kapcsolat*. Interjú Prof. Dr. Lentner Csabával. Magyar Hírlap, 2022. április 6. szám 9.

rút. Amíg lehet, mert ebből busás haszna származik. Amikor azonban e tárgyalásokra sor kerül nemcsak az orosz, hanem a többi nemzetiségi kisebbség anyaországainak--így Magyarországnak is--résen kell lenni, hogy az ukrán alkotmányba, vagy alaptörvénybe rögzítésre kerüljenek az ott élő nemzeti kisebbségeknek a területi és egyesületi önkormányzatra, a nemzetiségi nyelven történő oktatásra és nyelvüknek az ukrán mellett hivatalos nyelvként történő elismerésére. Az lenne korrekt, ha ez az orosz, a lengyel, a magyar és a román kívül vonatkozna a ruszinra is, mivel a közfelfogás is elkülöníti őket az ukránoktól²⁶.

6. Jövőkép

Lóránt Károly a Magyar Hírlap március 12. számában felveti²⁷. az atomháború vízióját azzal összefüggésben, hogy mind az USA, mind az Európai Unióból kilépett Egyesült Királyság, mind pedig az Európai Unió bár nem hadüzenet formájában, hanem informálisan egyre nagyobb hatótávolságú fegyvereket küld Ukrajnának és szabadcsapatokat szervez és pénzel a részére. Ezen kívül azzal igyekszik megfélemlíteni az 1990 előtt a szovjeturalom alatt állt országokat, valamint azokat, amelyek nem álltak szovjeturalom alatt, de határosak vele, vagy közel fekszenek hozzá, hogy le kívánja igazni azokat, mivel azt az orosz birodalmat tervezi Putyin kialakítani, amelyet annak idején Nagy Péter megálmodott. Ebbe beletartoznak a balti államokon kívül a szovjeturalomtól független skandináv államok és a Boszporusz miatt Törökország is. Ez egy minden alap nélküli veszélyriogató, csak azért, hogy ezek az államok informálisan segítsék fegyverszállításokkal és informális szabadcsapatok küldésével Ukrajnát. Annál fogva azonban, hogy egyre nagyobb hatótávolságú és egyre modernebb fegyvereket küld, igaz nem állami, hanem kvázi magánakcióként az euro-transzatlanti államok közössége, Putyin megüzente a Nyugatnak, hogy mindezt nem nézi ölbe tett kézzel és komoly következményekkel járó válaszlépéseket tesz. Az Egyesült Királyság új miniszterelnöke, Liz Truss még kinevezése előtt kijelentette, hogy hajlandó megnyomni az atombomba gombját. Az atomháború veszélye valóban fennáll, mivel az USA-hoz kötődő de-

---

²⁶ PRUGBERGER T., *Az orosz-ukrán háború neuralgikus kérdései. Valóság*, 2022/9. szám 13.

²⁷ LÓRÁNT K. *Semlegesség helyett atomháború? Magyar Hírlap*, 2022. március 12. szám 11.

mokrata párti globális háttérhatalom mindenképpen létre kívánja hozni teljesen centralizálva a Világállamot, amit ez az egész szűk csoportból álló háttérhatalom kormányozna²⁸. Ezek közé tartozik az Európai Egyesült Államokat létrehozni akaró migráció erőtetése, és e háttérhatalom által kiprovokált Ukrajnában folyó háború, amit e háttérhatalom minél tovább szándékozik húzni, mert a fegyver gyártóknak és eladóknak annál nagyobb hasznuk van belőle. Ugyanakkor mit sem törődik azzal, hogy egy ország és annak népe és esetleg maga a Világ is megsemmisül. E negatív jövőkép ellenére mégis fennáll a reménye annak, hogy e katasztrófa elkerülhetővé válik. E remény közbülső etapja a 2003. novemberi amerikai elnök választás, amit ha a republikánusok megnyernek, a következő elnökválasztásig „béna kacsává” lehet tenni a jelenlegi demokrata elnöki adminisztrációt és létre jöhetne a tűzszünet, amit követhetne egy olyan tárgyalás és megegyezés, ami mind a szemben álló feleknek, mind a mögöttük meghúzódó jogos érdekeknek megfelel.

Ugyanakkor a nemzetközi megegyezésre irányuló tárgyalások során nem szabad megfeledkezni arról, hogy egy olyan országról van szó, amit teljesen ellep az államvezetés legfelső szintjein is teljesen nyíltan folyó korrupció, valamint az ukránhoz legközelebb álló ott élő nemzeti kisebbségekkel szembeni kegyetlen sovinszta elnyomás, ami az ott élő ruszinokat éri. Jellemzően mutatja ezt a barbár helyzetet, hogy a II. Világháborút követően az Ukrán Szovjet Köztársasághoz csatolt Galíciában élő ruszin ághoz tartozó *lemk* nemzeti kisebbség ukrán uralom alá került és a többi nemzeti kisebbséghez hasonlóan valamennyi ruszin közösséggel együtt őket is a legdurvább módon elnyomta az ukrán kommunista állami vezetés, ami azóta sem változott. (Szembratovicról Szemerédi Szilárdra magyarosított ny. debreceni ügyvéd részére ottani rokonai részéről közöltek 2007. évi lembergi látogatása során).

Hasonlóan lehangolóak a kárpátaljai magyar kisebbséget érintő 2023. szeptemberi államfői szintű megállapodás ukrán részről történt megszegése is. A magyar államfő, Novák Katalin 2023 augusztus végi ukrainai kint tartózkodása során megállapodott Volodimir Zelenszkij ukrán elnökkel, hogy normalizálják az ott élő magyarság helyzetét. Eme ígérete ellenére ezzel egy időben leváltották a beregszászi magyar iskola igazgatóját és helyettesét. Helyettük magyarul nem tudókat neveztek ki és kijelentették, hogy az oktatásban radikálisan korlátozzák a magyar

---

²⁸ FRICZ T. *Ilyen (is) lehet a világ 2030-ban. Magyar Nemzet*, 2022. augusztus 30. szám 12.

nyelvhasználatot. Mindebből látni, hogy a két minszki megállapodást is elsősorban az ukrán politika nem tartotta be és folytatta az Ukrajna területén élő valamennyi nemzeti kisebbséggel szemben a brutális fizikai, és szellemi elnyomást, ideértve az orosz, a lengyel, a magyar és a román lakosságot, legfeljebb csak úgy lehet területi autonómiát biztosítani a részükre, ha ez az ukrán alkotmányba lefektetésre kerül. Ezen kívül pedig a betartását az érintett nemzetiségek képviselőiből, valamint az ENSZ, az Európai Tanács küldötteiből álló állandó bizottság ellenőrzi kékszakosok tartós jelenléte mellett. Ha ez nem megy, nincs más hátra, mint a nemzetiségek által lakott területeket le kell választani Ukrajnáról az anyaországokhoz történő csatolással. Azért felesleges volt Novák Katalintól azt a nem megalapozott véleményt közölni, hogy a Krím félszigetre Ukrajna jogosan tart igényt.

Az ukrainai háború Amerika és az Európai Unió részéről pénzügyi és hadászati támogatásán keresztül történő folytatásának a célja egybe vág a migrációval. A migrációhoz hasonlóan az Ukrajnából Európa más országaiba történő menekülés is elősegíti a nyugat-európai őslakosság nemzetiségi több nemzetiségű jellegének a felhígítását, amelynek célja, hogy elősegítse a nemzetek és nemzetiségek nélküli csak területi felosztáson nyugvó olyan Európai Egyesült Államok létrehozását, amelyet az USA demokrata politikai irányvonala akar, és amelynek ügynökei a jelenlegi Európai Tanács, a Bizottság, valamint a Parlament. Reményt keltő helyzet viszont, hogy ma már az amerikai népszerűségi mutató átfordulni látszik a republikánusok irányába, és ha sikerül a 2024. őszi amerikai elnökválasztáson behozni a republikánusokat Donald Trumppal az élen, lezárul az ukrainai háború és az Európai Unióra ránehezedő az a jelenlegi nyomás, hogy Egyesült államokká alakuljon és visszaálljon európai államok egymást gazdaság-, pénzügy-, és szociálpolitikailag kölcsönösen segítő szövetségévé.

Felhasznált irodalom:

- BOROS Imre, Nyugat és az orosz birodalom. *Magyar Hírlap*, 2022. február 17. szám.
- BOROS Imre, A magánpénztár után az energiahordozók diktálják a jövőt? *Magyar Hírlap*, 2022. március 22. szám.
- BOROS Imre, Háború, szankciók, veszteségek, új világrend. *Magyar Hírlap* 2022. április 26. szám.

- BUZAKOV Andrej, Ukrajna az elnökválasztás után és a parlamenti választások előtt/Ukrainapiszljaprezidenszkihviboro u pered parlamentszkimiviborami. In: Ukrajna az elnökválasztás után/Ukrainapiszljaprezidenszkihviboriv. KEKK Tanulmányok 4. Nyíregyházi Egyetem és Kelet-, és Közép-európai Kutatóközpont, Kairoz Kiadó, Budapest, 2021.
- FRICZ Tamás, Ilyen (is) lehet a világ 2030-ban. *Magyar Nemzet*, 2022. augusztus 30. szám.
- JEKELCSIK, Szerhij, Ukrajna története – Egy modern nemzet születése. Kairoz Kiadó, Budapest, 2014.
- JOZÓ Andrea, Nemzetgazdasági érdek az Oroszországgal fenntartott gazdasági kapcsolat. (Interjú Prof. Dr. Lentner Csabával.) *Magyar Hírlap*, 2022. április 6. szám.
- KESKENY Ernő, A magyar ukrán kapcsolatok javulásának esélyei. In: Ukrajna az elnökválasztások után/Ukrainapiszljaprezidenszkihviboriv. 39. etc. o. (magyarul), 37. etc. p. (ukránul).
- LÓRÁNT Károly, Mit ígértek Gorbacsovna? *Magyar Hírlap* 2022. március 22. szám.
- LÓRÁNT Károly, Kik az ellenfelek Ukrajnában? *Magyar Hírlap* 2022. március 29. szám.
- LÓRÁNT Károly, Semlegesség helyett atomháború? *Magyar Hírlap*, 2022. március 12. szám.
- Magyar Nemzet*, 2023. február 10.
- Magyar Nemzet*, 2023. szeptember 27.
- Magyar Nemzet*, 2022. szeptember 19. sz. 13.
- MARX, Karl és RJAZANOV, David Boriszovics, A titkos diplomáciáról. Kosuth Kiadó, Budapest, 1990. I. rész: Marx: Leleplezések a XVIII. századi titkos diplomácia történetéről; II. rész: Rjazanov: Karl Marx Oroszország európai hegemoniájának eredetéről.
- ŐRI Mariann, Nehéz télre készülnek az európai vezetők. *Magyar Hírlap*, 2022. június 25. szám.
- ŐRI Mariann, Interjú Lentner Csabával. *Magyar Hírlap*, 2022. jún. 28.
- POKOL Béla: Európa végnapjai — A demográfiai összeroppanás következményei, Kairoz, 2011.
- PRUGBERGER Tamás, Európai egységesítési terv – nemzetállamok nélkül, Kairoz Kiadó, Budapest, 2021.
- PRUGBERGER Tamás, Az orosz-ukrán háború neuralgikus kérdései. *Valóság*, 2022/9. szám.
- PRUGBERGER Tamás, Az autonómia időszerűsége és jelentősége. *Valóság* 2010/11.

- STIER Gábor: A remény elnöke. In: Ukrajna elnökválasztás után/Ukrainapiszljaprezidenskihvivoriv. 75-78 (magyarul), 35 - 44. (ukránul)
- SURJÁNYI Dávid, Kis invázió egy nagyobb háború elkerülésére? *Hetek*, 2022. február 22. szám.
- SEMBRATOVICZ, Roman, *Das Zentrum im Kampfe mit der Civilisation*. Neues Frankfurter Verlag, 1909.
- SZERENCSÉS Károly, Orosz világ. *Magyar Hírlap*, 2022. április 16. szám.
- VARGA Mihály, Európát térdre kényszerítheti a szankciók okozta brutális infláció és energiahiány. *Magyar Nemzet* szeptember 12. szám.